Palveluosasto
Tiia Orjasniemi

14.2.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto: HE 9/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (HE 9/2022 vp). Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta ja lausuu esityksestä seuraavaa.

Ehdotuksen tausta ja tavoite

Esityksen mukaan COVID-19-pandemiaan liittyvien rajoitus- ja suositustoimenpiteiden ja kuluttajakäyttäytymisen muutoksen vaikutukset yritystoiminnalle ovat olleet merkittävät. COVID-19-pandemian aiheuttaman tilanteen johdosta yritysten liikevaihdot ovat voineet vähentyä merkittävästi, mikä on uhannut vakavasti yritysten maksukykyä pandemiatilanteen pitkittyessä. Yritysten on myynnin laskusta huolimatta huolehdittava jatkuvaluonteisista velvoitteistaan, jotka eivät jousta myynnin vähentymisen suhteessa.

Esityksen mukaan voidaan todeta, että COVID-19-pandemian ja sen aiheuttamien taloudellisten vaikeuksien pitkittyessä, on yhä tarvetta kustannustuen kaltaiselle määräaikaiselle tuelle, joka kohdistuu yritysten vaikeasti sopeutettavien kulujen korvaamiseen. Tukimuoto toimii osana yhteiskunnan muita toimenpiteitä, mutta mikään muista tukimuodoista ei mahdollista vastaavaa tuen kohdistumista eniten COVID-19-pandemiasta kärsiville toimialoille ja yrityksille.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi pienten yritysten sulkemiskorvausta (5 a §) ja kustannustukea matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-aloille (5 e §).

Esityksen tavoitteena on yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen COVID-19-pandemian aikaansaamassa vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen järjestämällä yrityksille lisäaikaa toiminnan ja kustannusten sopeuttamiseen COVID-19-pandemian aiheuttaman kriisin pitkityttyä sekä rajoitus- ja kieltotoimien jatkuttua.

Esityksen liitteessä lueteltuihin toimialoihin, joilla toimiville yrityksille tukea voidaan maksaa, sisältyvät muun muassa paikallisliikenne (49310), taksiliikenne (49320), säännöllisten linja-autojen kaukoliikenne (49391) ja linja-autojen tilausliikenne (49392).

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 4, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Yritykselle voitaisiin myöntää kustannustukea, vaikka yritys ei olisi toiminut liitteessä luetelluilla toimialoilla, jos yritys osoittaa hakemuksessaan, että sen liiketoiminta olisi kärsinyt sen keskeiseen asiakaskuntaan kohdistuneesta julkisoikeudellisesta, pandemian torjuntaan liittyneestä, 1 momentissa tarkoitettuun tukikauteen ajoittuneesta rajoituksesta ja että tukikauden liikevaihto on laskenut yli 25 prosenttia vertailukauden liikevaihdosta. Välillinen, asiakaskuntaan kohdistuva rajoitus voi olla esimerkiksi tilojen sulkemisesta johtuva asiakastoimeksiantojen lasku vaikkapa siivous- tai turvallisuusalalla, samoin kuin esimerkiksi kuljetustehtävien määrän aleneminen.

Liikenne- ja viestintäministeriön arvio ehdotuksesta

COVID-19 –pandemian vuoksi tehdyt rajoitus- ja kieltotoimet vaikuttavat väistämättä henkilöliikennepalvelujen kysyntään ja sitä kautta toimialan yritysten toimintaedellytyksiin.

Joukkoliikenteen osalta toimivaltaiset viranomaiset ovat pystyneet turvaamaan joukkoliikenteen palvelutason, mutta osa kustannuksista on siirtynyt kuntien katettavaksi. Myös valtio on tukenut viranomaisten järjestämää joukkoliikennettä yhteensä 222,8 miljoonan euron lisämäärärahalla. Valtion talousarvion momentti 31.20.55 julkisen henkilöliikenteen palveluiden ostot ja kehittäminen ei kuitenkaan sovellu suoriin yritystukiin.

Markkinaehtoisen liikenteen palvelutaso on selvästi heikentynyt COVID-19 –pandemian aikana. Vuodelle 2022 markkinaehtoisen liikenteen ja erityisesti tilausliikenteen tilanne ja näkymä kysynnästä jatkuvat epävarmoina.

Näistä syistä johtuen liikenne- ja viestintäministeriö pitää erittäin tärkeänä, että liikennealan toimijat kuuluvat lain soveltamisalan piiriin.

Tiia Orjasniemi
Neuvotteleva virkamies

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 4 Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi